

Bekendmakingen

BOERHAAVE-CURSUS HYPERTENSIE

De Boerhaave-cursussen voor voortgezet medisch onderwijs zullen op 5, 6 en 7 september een cursus Hypertensie organiseren. Blijkens het voorlopig programma komt op de eerste dag in bespreking The renin - angiotensin system; daarover worden voordrachten gehouden door J. de Graeff te Leiden, J. Bing te Kopenhagen, R. Hess te Bazel, A. F. Lever en J. I. S. Robertson, beiden te Londen en F. Gross te Bazel. In de middagzitting van deze dag is het onderwerp: Renal and renoprival hypertension, waarbij als sprekers zullen optreden C. Wilson te Londen, H. P. Dustan te Cleveland en E. E. Muirhead te Detroit. Hypertension and salt metabolism is het onderwerp in de ochtendzitting van de tweede dag. Sprekers zijn dan J. G. G. Borst te Amsterdam, M. E. Smoorenberg-Schoorl te Amsterdam, J. Geerling te Amsterdam en

W. H. Birkenhäger te Amsterdam. De bespreking van dit onderwerp wordt in de middagzitting voortgezet met als inleiders J. J. Brown en D. L. Davies, beiden te Londen, L. W. Status van Eps te Amsterdam, K. Soghikian en L. D. F. Lameyer, beiden te Leiden en O. M. Wrong te Londen. Adrenals and hypertension komt in de zaterdagochtendzitting aan de orde. Inleiders zijn onder meer A. S. Relman te Boston, A. de Schaepdryver te Gent, A. Moolenaar te Leiden en J. de Graeff. In de middagzitting van de derde cursusdag is het onderwerp Natural history and treatment of hypertension. Daarbij zullen sprekers zijn Sir Robert Platt te Manchester, G. Kroneberg te Wuppertal, C. T. Dollery te Londen en W. S. Peart te Londen.

Het cursusgeld voor deze door J. de Graeff en A. Struyenberg geleide cursus bedraagt f 90,—. Alle voordrachten zullen in het Engels worden gehouden. Inlichtingen en aanmeldingen bij het secretariaat der Boerhaave-cursussen Academisch Ziekenhuis te Leiden, tel. 01710/57222, toestel 696.

NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

UIT DE NOTULEN

Bestuursvergadering van 9 mei 1963

Met belangstelling werd kennis genomen van de oprichting van de Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Huisartsen; een delegatie van de initiatiefnemers woonde het N.H.G.-congres in 1962 bij en voerde toen met het bestuur een oriënterende bespreking. Op een door deze zusterorganisatie in oktober a.s. te Brussel te houden congres, zal de voorzitter van het Genootschap een voordracht houden over de taak en functie van de huisarts. Het ligt in het voornemen het Genootschap op dit congres te doen vertegenwoordigen door een aantal leden van het dagelijks bestuur en de chef de bureau.

Collega Michels werd aangewezen als vaste vertegenwoordiger van het Genootschap in het Centraal Bestuur der Landelijke Huisartsen Vereniging. Als zodanig neemt hij als adviseur deel aan de vergaderingen van het Centraal Bestuur. Als plaatsvervanger zal collega Rijpperda Wierdsma optreden.

Het dagelijks bestuur werd verzocht zich te beraden over de mogelijkheden tot versteviging van het contact tussen de centra en het bestuur; de gedachten gaan uit naar het beleggen van een aantal bijeenkomsten met centrumbestuurders op verschillende plaatsen in het land.

Ondergetekende bracht schriftelijk verslag uit van de door hem in april bijgewoonde Astma Nazorg Conferentie. Mede gezien de centrale plaats die de huisarts bij deze nazorg dient te nemen, werd het verslag in dit tijdschrift gepubliceerd.

Tevens werd het jaarverslag 1962 van het Genootschap door het bestuur besproken en geaccepteerd.

Er werd een begin gemaakt met de bespreking van het door de C.W.O. samengestelde Woudschotenrapport. Het gaat hier om de consequenties die uit dit rapport voortvloeien voor het bestuursbeleid op korte en lange termijn. Voorts vroegen een aantal andere kwesties en enige ingekomen stukken de aandacht van het bestuur.

Het zal de lezer duidelijk zijn dat deze korte maandelijke notities „Uit de Notulen” nooit volledig kunnen zijn. De vergaderagenda van het bestuur is immer zeer uitgebreid en vermeldt steeds weer tal van kwesties, die eerst na vele besprekingen tot concrete resultaten leiden. Het is dan ook weinig zinvol om over zulke aangelegenheden voortijdige publikaties te doen. Ter illustratie mogen enkele onderwerpen worden genoemd, die de laatste tijd de aandacht van het bestuur vragen: Hoe kan de afvaardiging van het N.H.G. naar het huisartsencongres in Montreal in het voorjaar 1964 worden gefinancierd? In welke vorm zijn de kosten te dragen van de samenstelling van een volledig rapport over het Verloskunde-onderzoek? Hoe ontwikkelt zich de realisering van het huisartseninstituut en hoe de samenwerking met de farmaceutische industrie? Daarnaast vinden nabesprekingen plaats van cur-

sussen, conferenties, enzovoort en vaak worden kwesties besproken, die in verband staan met het werk van commissies, landelijke studiegroepen en centra. Moge met deze kanteekening het gebrek aan volledigheid van deze notities verklaard zijn.

E. M. Jansen, secretaris

UIT DE C.W.O.

Op de bijeenkomsten van 26 februari en 28 maart 1963 is over het Huisartseninstituut uitvoerig van gedachten gewisseld. Het Huisartseninstituut te Utrecht zal het centrale landelijke instituut van het N.H.G. worden, wat echter niet inhoudt, dat in de toekomst geen samenwerking met andere eventueel op te richten huisartseninstituten mogelijk zal zijn.

In de beide C.W.O.-vergaderingen is vooral gesproken over de verwachtingen, die de C.W.O. ten aanzien van dit instituut kan hebben en wat dit in de toekomst voor de C.W.O. zal betekenen met betrekking tot de inhoud van het werk. Er werd gesproken over de opbouw van een documentatiesysteem, de hulpverlening bij literatuurstudie, het geven van suggesties inzake objecten voor wetenschappelijk onderzoek, het terzijde staan bij het opzetten van een onderzoek, het verschaffen van technische hulp bij de uitvoering van onderzoekingen en bij het rapporteren daarover, enzovoort.

Het leek ongewenst reeds nu de mogelijke samenwerking tussen C.W.O. en instituut door een aantal richtlijnen vast te leggen, omdat dit een gezonde ontwikkeling in de weg zou kunnen staan. Een bijdrage van de C.W.O. aan het instituut zou onder meer hierin kunnen liggen, dat men dit voortdurend geïnformeerd laat blijven over dagelijkse problemen in de huisartsenpraktijk. In dit verband zouden enkele huisartsenpraktijken, die men in nauwe relatie met het instituut wil brengen, eveneens een belangrijke rol kunnen spelen.

In de vergadering van 25 april heeft men zich beraden over de mogelijkheid van een jaaronderzoek. Gedurende het laatste jaar zijn reeds verscheidene malen diverse voorstellen ter sprake gekomen, doch zij voldeden niet aan enkele criteria, die aan een jaaronderzoek zijn te stellen, te weten: a een groot aantal medewerkers met belangstelling voor het onderwerp; b een eenvoudige opzet van het onderzoek, dat weinig tijd vergt van de deelnemers; c een onderzoek, dat over een lange tijd kan worden uitgesmeerd; d de gegevens, die men hoopt te verkrijgen, zijn niet op een andere wijze te achterhalen.

Naar aanleiding van contacten met de Gezondheidsorganisatie T.N.O. betreffende congenitale anomalieën, werd gesteld, dat dit onderwerp en de mogelijke samenhang met zwangerschapsziekten en -intoxicaties momenteel in het centrum van de belangstelling staat. Wanneer de frequentie der congenitale afwijkingen bekend zou zijn — zowel in binnen-

als buitenland zijn hierover weinig gegevens — zou deze kunnen worden gebruikt als indicator, zodat men sneller zou kunnen ontdekken wanneer bepaalde afwijkingen in frequentie toenamen. Er zijn echter nog diverse facetten betreffende dit onderzoek, die nader dienen te worden bestudeerd, zoals de etiologie, welke afwijkingen dienen te worden geregistreerd, hoelang de observatieperiode dient te zijn, wanneer een heronderzoek moet plaatsvinden, of de perinatale sterfte bij het onderzoek moet worden betrokken.

Eerst zal de statistische betrouwbaarheid van verschillende methodes, die kunnen worden gebruikt, met deskundigen worden besproken. Ook is reeds contact opgenomen met het College of General Practitioners in Engeland, alwaar een onderzoek naar congenitale afwijkingen lopende is. Tevens zal het verslag van het symposium te Bussum (Prof. Van Creveld) worden bestudeerd.

De C.W.O. is zich er van bewust, dat nog veel werk zal moeten worden verricht, alvorens tot een jaaronderzoek betreffende dit onderwerp kan worden overgegaan. Zoals bij elk onderzoek is ook hier duidelijk, dat bij nadere bestudering meer moeilijkheden worden ontmoet dan aanvankelijk werd gedacht. Van der Sande

UIT DE CENTRA

Centrum Apeldoorn

Het eerste jaar dat het houden van centrumvergaderingen niet de enige activiteit van de leden van ons centrum is geweest, was 1962.

Er werken thans drie discussiegroepen: de eerste groep, de psychosomatische, in samenwerking met het centrum Arnhem, hield maandelijks twee bijeenkomsten, die steeds, voorzover zij tenminste niet met vakantie waren, door alle tien groepsleden werden bijgewoond. De groep is goed op elkaar ingesteld en werkt met veel enthousiasme onder leiding van Dr. Kaas uit Arnhem; de tweede groep, die niet onder leiding van een specialist werkt en maandelijks bijeenkomt, behandelt onderwerpen uit de seksuologie en heeft zich dit jaar voornamelijk bezig gehouden met het onderwerp anorgasmie; de derde groep onderzoekt de mogelijkheid van samenwerking van huisartsen met een maatschappelijk werkster; van Es is van deze groep, die wekelijks bijeenkomt voor casusbesprekingen, de promotor.

De oprichting van andere groepen wordt nog overwogen teneinde alle centrumleden de gelegenheid te geven lid van een goed lopende groep te zijn. Aan twee groepsonderwerpen wordt nog gedacht: de invloed van het wonen op de klachten van patiënten, en de perinatale sterfte.

Voor de groepsbijeenkomsten, die steeds in de huiskamer plaatsvinden, wordt een plooibaar schema aangehouden, bijvoorbeeld de tweede en vierde woensdag van de maand.

Er werden in totaal vijf centrum-bijeenkomsten gehouden. Drie vergaderingen werden besteed aan huishoudelijke zaken, gecombineerd met casuïstiek over de „tweede patiënt van het spreekuur”. Op een vergadering werd de Leidse polikliniek interne geneeskunde besproken en eenmaal was het Medisch Opvoedkundig Bureau onze gast en werden wij ingewijd in de werkwijze van dergelijke bureaus, hetgeen voor vele huisartsen nieuwe gezichtspunten opleverden.

Het is langzamerhand traditie geworden dat ons centrum, samen met de kring Apeldoorn van de Maatschappij voor Geneeskunst, in september een artsendag organiseert, waarbij zo mogelijk raakpunten bestaan met andere disciplines. Ditmaal was het onderwerp voor medici, geestelijken en predikanten: Pregestagene stoffen. De dag was bijzonder geslaagd; de voordrachten en de discussie stonden op zeer hoog plan.

Voor het eerst werd in ons centrum de behoefte gevoeld af en toe een bestuursvergadering te houden. Er werden dit jaar drie dergelijke bijeenkomsten gehouden; het blijkt vruchtbaar te zijn om huishoudelijke zaken snel, en petit comité, te bespreken.

Aan het N.H.G.-jaaronderzoek werd door geen der leden deelgenomen; behalve het bestuurslid van Es, telt ons centrum geen leden van landelijke commissies.

Plannen voor het komende jaar: behalve voortzetting en, zo mogelijk, uitbreiding van de werkzaamheden der discussie-

groepen, zullen wederom een aantal centrumbijeenkomsten worden gehouden waarop zal worden getracht antwoord te geven op de zeer vele vragen die bestaan op het gebied van de psychotherapie. Het is de bedoeling, dat diverse specialisten onderdelen van en indicaties voor psychotherapie zullen komen inleiden.

Het centrum telt zeventien leden en een buitengewoon lid. Er zijn drie bestuursleden, de functie van correspondent is onvervuld door vertrek naar elders van Wartena. Oeges vertrok om een functie te aanvaarden bij de industrie.

W. P. C. Knuttel, secretaris

Centrum Oost-Brabant

Jaarverslag 1962. Eindigde 1961 met een hoogstaande discussie-avond met Tegelaers (kinderarts) en Pynenburg (huisarts) als inleiders van het onderwerp: Atypische pneumoniën bij kinderen, januari 1962 bood een eerste interessante zesweekse discussie-avond met Gerards (gynaecoloog) als spreker, die goede vragen van twee leden beantwoordde en een kernachtig overzicht gaf van de gynaecologie, voorzover die bij de huisarts thuishoort. Het verslag zal mogelijk toch nog in een vorm worden gegoten, welke huisarts en wetenschap kan opluisteren.

In maart bleek, dat één avond te kort is om zich met de internist Alers te verdiepen in enkele onderdelen van de hypertensie. De gevaren van het werkelijk zoutloze dieet, waardoor de nieren deze functie als het ware afleren, vooral indien men ook salidiuretica voorschrijft, het toepassen van bloeddrukverlagende middelen, wanneer dit niet nodig is en ook de voor de patiënt hinderlijke bezwaren van deze middelen, werden besproken. De prognose hangt niet af van de hoogte van de diastolische druk alleen, maar meer nog van de kwaliteit van het vaatstelsel.

Hypertensiepatiënten dienen geregeld in fundo oculi te worden gecontroleerd en inderdaad gelukt het tegenwoordig, in tegenstelling tot vroeger, verbeteringen objectief aan te tonen.

Op zoek naar een gezamenlijke actie van het centrum, werd door het bestuur in mei voorgesteld een onderzoek voor te bereiden naar het gebruik van slaapmiddelen bij drie rubrieken patiënten, namelijk praktijken van respectievelijk vrijwel uitsluitend fabriekspersoneel, van landbouwende bevolking en van zuiver intellectuelen en particulieren in een stad. Helaas kwam de vergadering niet tot daden. Eenvoudiger uitvoerbaar scheen — onder vurige aanmoediging van Kortenhorst — een nikkelallergie-enquête. De getallen zijn echter klein en aan het einde van het jaar moest van een tanend geheel worden gesproken.

In september droeg de oogarts Tillema op geestige wijze zijn inzichten voor inzake voor de huisarts belangrijke punten in de oogheelkunde. Het vraaggesprek was heel leerzaam. Op de bijeenkomsten in november en december trachtte het centrum nu eens op eigen kracht een onderwerp aan te pakken en wel zoals het centrum Alphen aan den Rijn pleegt te doen. Ons leek het vruchtbaarder enkele leden geheel onvoorbereid, overeenkomstig de praktijk, hun vermoedelijke wijze van handelen in bepaalde gevallen uiteen te laten zetten. Er kwamen onverwachte kwesties aan de orde, waarin men alleen moet decideren, met verstrekkende gevolgen. Het gevaar kwam ter sprake van het als het ware „afbreken” van het contact met een patiënt door te zeggen dat er niets is, waardoor de huisarts in het geval de patiënt niet middels de ziektewet

RICHTLIJNEN VOOR AUTEURS

Bijdragen worden bij voorkeur tegemoet gezien in machineschrift, in duplo, met toepassing van een brede kantlijn en op ten minste anderhalve regel afstand getypt. Men besluite het artikel met een korte samenvatting.